1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 74.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 14 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

VERGADERING van den RAAD der Gemeente Assen, op Zaturdag den 17 September 1853 des avonds te zes ure.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

De Turken wenschen den oorlog!

Tot bezinning gekomen over de comedie, die zij onder de leiding van de Groote Mogendheden hebben gespeeld, en met het oog op de toekomst, die hun de zegepraal van het „kruis" op de „halve maan" voorspelt, dringt zich aan hen het geloof op, dat de kans, om hunne heerschappij nog eenigen tijd in 't leven te behouden, nu beter is, dan zij over ettelijke jaren zijn zal. De Sultan tracht de oorlogzuchtige stemming der Muzelmannen voorshands te bevredigen, door zijne troepen in beweging te houden en gedurig versterkingen naar de Donau-vorstendommen te zenden. Men zegt dan ook, dat op de grenzen van dat zoogenaamde „neutraal gebied" 110,000 Turken verzameld zijn, maar men voegt er tevens bij, dat zij er tegenover 150,000 Russen staan, die aldaar allerlei krijgsmanoeuvres uitvoeren, verschansingen opwerpen, forten bouwen, en dat met zoo veel ernst en zoo hecht, dat men aldaar gelooft, dat de Czaar zijn „laatste woord" nog niet sprak.

Terwijl de Turken „soldaatje spelen", zoekt de Sultan op de eene of andere Europesche beurs naar geld, en welligt zou hij het vinden, als Rusland niet met het zwaard aan de Turksche deur klopte. Zou de „Groote Heer" het verkrijgen uit genegenheid of omdat hij crediet genoeg heeft? Om geen van beide redenen. Ieder, die zich zijn vriend noemt, voelt hem gedurig in de zakken en is gemeenzaam genoeg met hem, om zich toe te eigenen wat daarin is en — crediet? Zou *hij* het hebben, dien men zich in de naaste toekomst voorstelt als een „kleinen Heer?" Maar er was welligt ééne Mogendheid, die als Rusland niet zoo digt op zijn „trouwen nabuur" was gedrongen, er speculatie in zou zien, om dezen met geld te helpen, opdat hij met dat geld een oorlog zou beginnen en de geldschieter dan gelegenheid zou vinden, om, met alle oude bondgenooten van Turkije de hand uit te steken, ten einde een goed deel te erlangen van de Turksche goederen, althans ruim zoo veel als de som bedroeg, die zij zoo edelmoedig aan den Sultan voorschoot! Hoe 't zij — de Turken zijn dan *thans* zeer oorlogzuchtig — de Sultan houdt zich, alsof ook hij er naar smacht, om het „voorwaarts!" te laten hooren en in de straten van Constantinopel hoort men zeggen: „al versloeg de Czaar ook ons geregeld leger, dan zou de geheele Natie zich vereenigen in een geloofskamp, om, liever dan te wijken, zich te laten begraven onder de puinhoopen van Stambul." De Czaar hoort dat wapengekletter en die vermetele woorden, nadat hij het antwoord des Sultans op het verzoeningsvoorstel las. Hij is op dit oogenblik nog al vredelievend, maar het kon toch wel gebeuren, dat hij die Turksche grootspraak eens op de proef wilde stellen en daartoe zijn leger met den voet op de grenzen bragt. Dan zou het de vraag zijn, of de „Groote Heer" geld genoeg had, om in beweging te *houden* wat hij in beweging *bragt*, en of de Muzelmannen zoo kant en klaar waren, om zich te begraven onder de puinhoopen van Stambul. Of zij niet eene trekking in de loop-spieren gevoelden, die hunne beenen koers deden zetten naar Azië. Tusschen *zeggen* en *doen* is zoo groot verschil, vooral als het eerste bewezen moet worden door het *kanon!*

De Fransche Regering logenstrafte het gerucht, dat haar granen deed opkoopen tegen den dag des gebreks. *Moet en kan* men haar gelooven, dan is het weder een nieuw voorbeeld van de ligtzinnigheid der drukpers, die in zaken als deze zoo veel onrust verspreidde, zoo velen tot onbekookte speculatiën verleidde, die markten ledigde, die prijzen deed stijgen, en den behoeftige aanspoorde tot oproer. Immers, hoe dikwijls is het niet gezegd, dat Frankrijk zijne Lands- voorraadschuren vulde! Nu verklaarde echter de Regering, dat dit geheel bezijden de waarheid is, en gaf, als hare meening te kennen, dat, mogt er in de opbrengst van den oogst een deficit zijn, dit zeer gemakkelijk kon gedekt worden door het vrije handels verkeer. Zeer juist gezien! De koopman weet beter dan de schranderste staatsman, waar *te kort* en waar *te veel* is. Hij berekent naauwkeuriger dan de beste staats-financiër, op welke wijze het *te veel* langs den goepkoopsten weg is te brengen op de plaats der behoefte, en hij weet het, als 't ware instinctmatig, of *verkoopen* of *bewaren* voordeel of schade zal opleveren. Dat de Regeringen slechts alle havens openzetten en waar behoefte is zal overvloed komen. De handel is vlug en beschikt over genoegzame kracht, om, als in eén oogwenk, overal te zijn, waar iets gevraagd wordt. Hij zal, 't is waar, loon voor zijne moeite vragen, maar de Natiën zullen tevens door hem op het goedkoopst worden geholpen. Alle kunstmatige hulp, in de Salons der Kabinetten uitgedacht, moge voor een wijle tijds *wezenlijke* hulp zijn — op den duur verandert zij in *last*, die gelijkelijk de meer gegoeden en de geholpenen drukt.

De pleizier-reis van Napoleon III en zijne Gemalin naar Dieppe bragt ook weder eenige personen achter 't slot. 't Waren vreemdelingen — zoo zegt men — die een zeer verdacht voorkomen hadden en die zich ook eenigzins onbetamelijk gedroegen. Het moet echter hoogst onaangenaam voor den „Keizer des vredes" zijn, dat de politie altijd in zijn gevolg moet reizen en dat zij ook altijd en overal wat te doen vindt. Er zijn, die gelooven, dat menige arrestatie een *Coup de théatre* is, alleen uitgevoerd, om der menigte als 't ware gedurig toeteroepen; „Zie hoe wakker de politie is! Zij ziet, zij weet alles. Zij kent zelfs de geheimste gedachten der Franschen, als die vijandig zijn tegen den Keizer!.' Soortgelijke politieke grepen behooren ook wel niet tot het rijk der onmogelijkheden, zelfs niet tot dat der onwaarschijnlijkheden, daar men weet, dat de *moord* zich steeds in 't gevolg van het *despotismus* bevindt, en neemt dus gereedelijk aan, dat hij, die een *Coup d'état* ondernam, zooals er weinigen op de wereld zijn uitgevoerd, een mikpunt werd en zal blijven voor nijd en gekrenkte eerzucht.

De *algemeene verkiezingen* geschieden thans in Frankrijk onder de verregaandste onverschilligheid des publicks. Meest overal is het getal der opgekomenen te gering, tot het benoemen van een Volksvertegenwoordiger. Hoe veranderen tijden en menschen!

Men verplaatse zich, bij het lezen dezer regelen, eens voor het Parijsche stadshuis in 1848, zie in zijne verbeelding daar staan den dichter-Staatsman *Lamartine*, en hoore hem, in heerlijke taal, gloeijende van geestdrift, tot de duizenden en tienduizenden spreken over het kostelijk goed, dat ze met bloed hadden gekocht: *vrije verkiezingen van hunne Vertegenwoordigers!* Met ongedekten hoofde staat daar die ontelbare menschenmassa en luistert naar het poëtisch woord, dat de deugden des Volks bezingt, en eene toekomst van heil schildert. Schier elke zinsnede wordt toegejuicht, en aan het einde der toespraak de groote man van den dag bekroond met een donderend, oorverdoovend: *leve de Republiek!* Later, onder den steeds toenemenden magt van Louis Napoleon, ziet men het landvolk als in plegtigen optogt, onder het wapperen van banieren en de toonen van de muzijk, zingende naar de arrondissements-stembus optrekken, terwijl in de steden de gewapende magt de orde bewaart onder de duizenden, die zich verdringen, om bij de Staatkundige Pandora-doos te komen.

De Fransche Natie koos eerst, wie zij wilde, en zond *honderden* naar de hoofdstad, om *eindelijk* eens te *spreken* en te *handelen* voor het geluk van het *volk*, dat altijd had *betaald* en altijd was *verdrukt*. Er werd dan ook *gesproken*, veel en stout en hoog *gesproken* — er werd ook *gehandeld*, en het *hart* der meerderheid van die volks-representanten was inderdaad gestemd ten gunste van de wezenlijke belangen der Natie, maar het *verstand?* Dat was niet bij haar! Frankrijk ondervond dit op de nadrukkelijkste wijze en het geloof des Volks in de regeer-kunst van zijne staatkundige helden, van zijne zoogenaamde „nieuwe mannen" vermagerde bij den dag. De Natie verzoende zich daarop vrij spoedig met het *gezag*, en de man van magt werd haar allengs minder hatelijk. Eindelijk werd zij de parlementaire grootspraak en spitsvondige tribune-redevoeringen, de onderlinge twisten harer vertegenwoordigers en de harddraverij van deze, om de eerste te zijn in aanzien, tot genoegen van zich zelve en tot nut van vrienden en goede bekenden, zóó ziek, dat zij Napoleon III riep als de man der wet en des zwaards; en de stembus? Wij hebben het straks immers gezegd: die staat dáár nu eenzaam en is haast geen aanzien meer waard. De Keizer liet haar in aanwezen, schier als het eenigste overblijfsel van het politiek speelgoed der Natie, wel voorziende, dat deze te veel verstand zou toonen, om daarvoor, onder zijne alleenheerschappij, nog eenige attentie te toonen.

Sommige Fransche bladen geven voor, dat Napoleon III met leedwezen die stembus - onverschilligheid ziet, maar vergeten op te helderen, *wat* de Keizer tot dat verdriet brengt. Hij heeft toch tot devies gekozen: „het socialistisch regerings-systeem, dat ben *ik*! Alles *voor* het Volk, maar niets *door* het Volk:" en als nu het Volk de stembus minachtend voorbijgaat en „een stembiljet een „papieren vod noemt, dat niet waard is beschreven, opgevouwen en ter aangewezen plaatse gebragt te worden, dan heeft, dunkt ons, de alleenheerscher weinig reden tot innige politieke droefheid.

Uit Engeland waren de tijdingen in de jongste dagen vrij onbelangrijk. De Koningin en Prins Albert verlieten Dublin weder en arriveerden op het paleis van Holijroad. Is het daar te lande stil in de *politiek*, zeer levendig is het in den *handel*; zoo zeilden, op 5 en 6 jl. meer dan *drie honderd* schepen, meest uit Noordsche en Nederlandsche havens, de Theems op! Men kan zich niet verbeelden, welk een grootsch tooneel zulk een handels-vloot oplevert en welk eene drukte die veroorzaakt aan de kantoren van in- en uitgaande regten te Gravesend. Engeland is eene Natie van handels-koningen! Verbazend zijn de kapitalen, die aldaar tot duizelingwekkende ondernemingen worden aangewend en haast onnoemelijk is de som, die daardoor onder de nijvere en arbeidende klasse in omloop wordt gebragt. Van dáár de welvaart onder de werklieden en de mogelijkheid voor deze, om ruimer in de behoeften des levens te voorzien — van dáár de speculatie, die uit alle oorden der wereld, allerlei levensmiddelen naar de groote wereldstad en andere handels- of fabrijk-steden van Engeland brengt, en van daar dus ten slotte de aanzienlijke rijzing, in de jongste jaren op de markten van het vaste land waargenomen — eene rijzing, die hier en daar bedenkelijk is en ook in ons Land hare schaduwzijde heeft, wijl de inkomsten der *gebruikers* en vooral der *daglooners* onzer arbeidende klasse, niet met haar in evenredigheid staan.

Ook in het Godsdienstig leven der Engelschen heerscht beweging. Was Groot-Brittanje tegenover Rome, en wel ter zake van de Bisschoppelijke hierarchie, *zwak* — tegen over Spanje, wij zagen het in ons vorig Overzigt, *bedelend* — in het beoefenend Christendom toont het zich thans zeer werkzaam, zoo als onlangs bleek in de voorgenomen Evangelisatie van Ierland, en, gedurende de afgeloopen zitting van het Parlement, door het indienen van adressen, het verzoek inhoudende, dat alle openbare huizen, des Zondags, op last der Overheid gesloten, en op dien dag geen sterke dranken verkocht mogten worden. Die adressen waren 166 in getal en geteekend door 51,567 personen. Het doel is goed, maar wij gelooven dat beter middel tot verwezenlijking daarvan kan worden gevonden. De Natie zelve moest hier *handelen*. Als de neringdoenden hunne winkels sluiten en de gegoede burgers zorgen, dat zij op den dag des Heeren in geene behoeften hebben te voorzien — als deze laatsten vooral in de week *hen* begunstigen, die tot eene waardige viering van den Zondag gaarne een tijdelijk offer brengen en alzoo voor de zoodanigen, die minder prijs stellen op de heiliging van den eersten dag der weke, dien dag niet tot geldelijken zegen doen zijn, dan eerst zal men kunnen bereiken, waartoe men nu den arm der justitie en politie dikwijls vergeefs inroept, — dan eerst zal het blijken, dat de *geheele* Natie *wil*, wat nu een *gedeelte* van haar *wenscht*. Ook hier te lande worden pogingen gedaan, om nering en handteering zoo veel mogelijk op Zondag stil te doen staan. Loffelijk doel! Maar om het te bereiken, is aller medewerking noodig. Die zich daaraan onttrekt, moet ook op de andere dagen der week in zijn bedrijf alleen blijven staan. Als iemand verweten wordt, dat hij den dag des Heeren door aardsche zorgen ontheiligt, *zal* hij, op vrouw en kinderen wijzende, kunnen antwoorden; *wij moeten leven!* — dan echter kan men hem daarop herinneren: „*gij moet ook sterven en eene verantwoording doen!*" maar de *natuur* zal gewoonlijk bij hem boven de *leer* gaan, en hij zal zijn winkel openen en stellen het met zijn geweten, zooals hij het best kan. Ondervindt hij echter, dat onmiddelijk de straf op de waarschuwing volgt — dat zijn buurman, die den eersten dag der weke aan de dienst des Heeren en aan eene betamelijke uitspanning wijdt, ook daardoor deelt in de achting en in de daadwerkelijke genegenheid van het Christelijk publiek, dan zal ook hij het gegeven voorbeeld volgen en weldra den dag zegenen en heiligen, die des Heeren is. Hartelijk wenschen wij, dat de pogingen van welgezinden, om den Zondag algemeen op waardiger wijze te doen vieren, met goeden uitslag worden bekroond, en dat zullen zij, als zich bij de geheele Natie daartoe den wensch openbaart en die wensch krachtig ondersteund wordt door *gepaste* middelen. Ook in dit opzigt behooren de aanzienlijken en gegoeden vóór te gaan en te toonen, dat de nijvere klasse en de werklieden, die hierin een echt Christelijken geest toonen, inderdaad hunne *broeders* zijn.

Zooals wij onlangs hebben gemeld, is de staat van beleg, waarin Weenen zoolang verkeerde, opgeheven en had men vooraf het plan gevormd, om die gebeurtenis feestelijk te vieren. 't Zou tevens eene hulde zijn aan het gezag, dat aan de volks-souvereiniteit een einde had gemaakt.

De Keizer van Oostenrijk echter begreep het anders. Zorgt hij met een geweldigen arm, dat het volk geen kwaad doe — hij regelt ook de wijze, waarop de menigte zich vrolijk moet maken, en 't was daarom, dat de opheffing van den staat van beleg niet als een feit mogt worden beschouwd, 't welk aan Weenen gelegenheid behoorde te schenken, om eens regt verheugd te zijn. In die vreugde toch zou eene huldiging zijn opgesloten van de *vrijheid* en aan die huldiging was eene Maarts-lucht, die menigeen aan 1848 zou herinneren. Daar nu alle herinneringen van 1848 niet van gelijke gehalte konden zijn, vond de jeugdige en verloofde Keizer Frans Jozef het beter, dat de sabel boven de bevolking der hoofdstad een weinig werd opgeheven zonder gejuich en — het geschiedde alzoo! Niemand merkt dan ook eenige andere wijziging in het staatkundig en politiek leven der vrolijke Weeners, dan eene enkele patrouille minder op 's Heeren straten.

In Pruissen ziet men overal Vorstelijke personen, gaande naar of komende van garnizoens plaatsen en hoort men, zelfs boven de stemmen der Bisschoppen, en die zijn toch niet ligt te overschreeuwen, militaire muzijk en militaire commando's, terwijl overal, waar plaats en gelegenheid zich aanbieden, tot de krijgslieden gesproken wordt van Pruissens roemrijk verleden en groote oorlogs-helden. Het is. alsof men er den militairen geest wil versterken tegen een naderenden strijd! Niet alleen in Pruissen, maar door heel Europa heen zijne militaire manoeuvres en evolutien en wapenschouwingen aan de orde van den dag, en opmerkelijk is het daarbij, dat elk afziet *wat* zijn buurman doet en *hoe* hij het doet, en hoe ver deze het bragt in de kunst, om zijnen evenmensch op de snelste, gemakkelijkste en goedkoopste wijze om 't leven te brengen, Vroeger hield men dit liefst geheim, maar in dezen tijd van openbaarheid moet alles in 't volle daglicht geschieden. In hoe verre dit in 't voordeel is van den zwakkeren, die zijn *genie* moet stellen tegenover *overmagt*, en dat weleer ook dikwijs met goed gevolg deed, is voor velen een raadsel.

De Koning van Napels of, zooals men hem in 1848 noemde, de Koning-bombardier, die achteraf als hij woont. niet zoo spoedig alles te weten komt, zal nu ook nog een kamp formeren, dat echter slechts 14 dagen bijeen zal blijven. 'T zal ons benieuwen, of dat kamp ook door vreemde officieren wordt bezocht. Hooge krijgskunde zal er wel niet in praktijk worden gebragt, trouwens Koning Ferdinand zocht in 1848 zijne oproerige onderdanen niet door militaire bewegingen te *verschalken*. Hij dreef ze 't liefst zoo digt mogelijk op elkander en loste dan geweer en kanon. Men zal zich hierbij nog wel herinneren, dat hij eens in eene blinde straat aan het leven van een paar dozijn oproer-lustige monnikken een einde liet maken.

Te midden van al dat wapenrumoer schijnen de kerkelijke twisten te sluimeren. Pius IX, eenigzins tot nadenken gekomen over de offensieve rol. die hij zijne Bisschoppen liet spelen of deze eigener autoriteit op zich namen, gaf, hoewel gewis in het geheim, bevelen om met langzamer spoed het algemeen doel, de heerschappij der kerk *over* den Staat althans *met* den Staat, te naderen. Rome had niet gedacht, dat het Protestantismus zóó waakte en zóó krachtig was, misleid als hij werd, door de hoogwijze en vermetele tolken der ultramontaansche partij. Ook nopens het Protestantisme in ons Rijk was hij blijkbaar in verkeerden waan gebragt en daartoe droeg een der redacteuren van het Amsterdamsche Catholijk dagblad *de Tijd* voorzeker het zijne in ruime mate bij. Deze sprak altijd van het *zieltogende* Protestantisme, dat in vertwijfeling om zich greep, naar iets, waaraan het zich, kon vasthouden. Pius zal bij de mare die het Vatikaan bereikte: „het Protestantisme in Nederland schort de geestelijke wapenrusting tegen Rome aan en staat gereed, om goed en bloed voor zijne Godsdienst veil te geven!" wel eens nagedacht te hebben over de berigten, die het *Noord-Hollandsche* orgaan der Ultramontanen in de wereld zond, en aan de eenzijdige beschouwing over 'sLands zedelijken en Godsdienstigen toestand van een zijner *Pius-ridders*. Deze bespiegelingen brengen ons geleidelijk op de discussien onzer Eerste Kamer over het Wets-ontwerp op de kerkgenootschappen. Die discussien bragten weinig nieuws aan, trouwens wie zou ook de wanhopige poging hebben ondernomen, om dat Ontwerp, na de tiendaagsche revue, die het in de Tweede Kamer passeerde, nog éens te bezien en te

beoordeelen, in de hoop, van er nog iets onbekends aan te ontdekken. Het Ontwerp werd aangenomen met 22 tegen 16 stemmen. Wij verheugen ons over dezen uitslag, in de overtuiging, dat deze wet, in het waarachtig belang des Lands zal werken, omdat wij met den Minister van Justitie gelooven, dat dezelve de *Spons* zal zijn, die alle kenteekenen der bestaande spanning uitwischt en de R. Catholijken zelve niet zullen merken, dat zij, in de uitoefening hunner kerkelijke pligten, meer dan vroeger bekort worden.

Wij verheugen ons over dezen uitslag, omdat de Protestanten kracht hebben getoond en daardoor het gewis heilzame bewijs leverden, dat ze anderen niet laten spelen met de Godsdienstvrijheid, het erfgoed hunner vaderen, noch bevreesd zijn voor de vermetele en aanmatigende stem van het Vatikaan. Wij verheugen ons over dien uitslag, omdat de R. Catholijke ingezetenen van Nederland, die op de stem hunner geestelijken en wel van de grootste bevooroordeelde ijveraars onder dezen, *gevaar!* riepen, en nadat *voor* hen, doch ook zonder *hen*, groote plannen voor de toekomst waren gevormd, nu tot nadenken zijn gebragt en gewis in de toekomst erkennen zullen, dat de vaststelling der R. Catholijke Bisschoppelijke hierarchie van luttel waarde is voor het wezenlijk heil hunner zielen, terwijl de grenzen, waarbinnen de kerk door het nu tot wet geworden ontwerp is gebragt, niet de minste hindernis scheppen voor hunne vrije Godsdienstoefening.

Heeft de Wetgevende Magt verscheiden dagen besteed aan de godsdienstige en kerkelijke belangen der Natie — straks hopen wij haar met even grooten ijver bezig te zien op het stoffelijk gebied des Lands. Dáár is veel te doen en een aantal hoogst gewigtige zaken wacht er op, om ter tafel te verschijnen in de vergaderzaal der volks-vertegenwoordiging. Spoedig moge het blijken, dat de aanmatigende lofrede, door de vrienden van het vorig Ministerie uitgesproken, op diens alles overtreffend overleg, zuinigheid en werkzaamheid in materiële aangelegenheden — uitgesproken ten koste van hen, die vroeger aan 't roer van staat stonden en het later in handen zouden nemen, eene onhandige vleijerij was, waarvan de schadelijke gevolgen nederdalen op het hoofd van hen, die men er mede zoekt te kroonen! Dat wenschen wij, én in het belang van het Ministerie, dat het vertrouwen des Konings en der Natie bezit, èn in het belang des volks èn in 't bijzonder in dat van Drenthe — van eene Provincie, waarop het oog van allen, die *schatten zoeken binnen eigen grenzen*, gevestigd is!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

H. M. de koningin-moeder, die Petersburg, Moskau en Warschau bezocht heeft, is den 5 Sept. te Breslau aangekomen en den volgenden dag naar Weimar vertrokken. In deze maand wordt Hoogstdezelve te Soestdijk verwacht.

— Den 5 Sept. is H. M. de koningin met haren zoon, prins Alexander, te Friedrichshafen, aan het meer van Constanz aangekomen.

— Heden ochtend was de 14jarige jongeling B. G. in de artillerie-karzerne te 's Gravenhage bezig met het schoonmaken van een geweerloop, die tot dat einde in het vuur werd gelegd. Op eens ontbrandde er een schot en de jongeling zeeg levenloos ter neder. De loop was nog van eene lading voorzien geweest.

— Volgens een officiëel schrijven van den belgischen konsul te Odessa dd. 14 Aug. j.l. had men in Zuid-Rusland over het algemeen een rijken oogst, en onderscheidden zich de granen door hunne goede hoedanigheid en hun gewigt.

— Men schrijft uit Luxemburg: De Prins en Prinses Hendrik der Nederlanden hebben een groot gevaar geloopen. De bewoners van Lintzen hebben, toen het rijtuig van den Prins en de Prinses op den weg naar het kasteel van Berg door dit dorp reed, vuurwerk afgestoken; de paarden hierdoor verschrikt zijn op hol geraakt en het rijtuig werd tegen een boom geslingerd, waar het zwaar beschadigd bleef staan. HH. KK. HH. kwamen er met den schrik af, en zetteden de reis in een ander rijtuig voort. Men is echter ongerust voor de Prinses, die zich in een belangwekkenden toestand bevindt.

— Den 16 dezer zullen de troepen in het kamp van Zeist opbreken.

— Vrijdag morgen ruim elf uur marcheerden al de troepen uit het Kamp bij Zeist, met de in de omstreken gekantonneerde dragonders en de batterij limburgsche bondsartillerie, met Z. M. den Koning en H. D. staf, langs Amersfoort. Hoewel de marsch vijf à zes uren duurde, zagen de troepen er uitmuntend uit.

's Gravenhage, 10 Sept. Heden is de vereenigde zitting der beide Kamers door den Minister van Binnenlandsche Zaken gesloten met het houden der volgende redevoering:

Mijne Heeren!

„Ik heb van den Koning den last ontvangen mij in uw midden te begeven en deze vergadering der Staten-Generaal te sluiten. Gewigtig boven vele andere was de zitting die thans is geëindigd; zij zal eene belangrijke bladzijde in de geschiedenis van het Vaderland beslaan.

„Bij de moeijelijke omstandigheden waarin dat Vaderland verkeerde, hebt gij, mijne heeren! de Regering ondersteund in hare pogingen om rust en orde te bestendigen.

„De Koning heeft met vertrouwen uwe medewerking ingeroepen en dat vertrouwen is niet teleur gesteld.

„Met al den ernst, welke het gewigt der zaak vorderde, maar tevens met de gematigdheid en kalmte die verwacht mogten worden van de vertegenwoordigers des Nederlandschen Volks, hebt gij de voorstellen der Regering onderzocht en beoordeeld.

„De vruchten van dat gemeen overleg zullen niet achterwege blijven en de wet in deze zitting het laatste tot stand gekomen, in hare ware beteekenis opgevat en in milden zin ten uitvoer gelegd, zal, gelijk wij vertrouwen, strekken tot bevordering der eensgezindheid in den staat, zonder welke geene betere toekomst, geen volkswelvaart voor Nederland is te wachten.

„In naam des Konings verklaar ik deze vergadering der Staten-Generaal te zijn gesloten."

— Het gewone zittingjaar van 1853—1854 der Staten Generaal zal ingevolge het grondwettelijk voorschrift, op Maandag den 19den dezer worden geopend.

— Z. M. heeft de aan Jhr. Mr. G. C. Junius van Hemert c. s. verleende vergunning tot aanleg van een kunstweg langs de Dedemsvaart, met concessie tot tolheffing daarop, overgedragen op het gemeentebestuur van Avereest.

Amsterdam, 9 Sept. Wij vernemen, dat de werkzaamheden der thans te Brussel vereenigde zee-officieren van alle natiën spoedig zullen zijn afgeloopen, zoo zelfs dat de luitenant Maury reeds tegen den 15 dezer maand te Amsterdam kan worden verwacht.

10 Sept. Behalve de wijnstok zijn andere vruchten in verscheiden wereldstreken, door eene ziekte aangetast. In Zuid-Europa, in Noord- en Zuid-Amerika en eenige streken van Afrika is dit het geval met den citroenboom, den kakaoboom, den ananas en den kruidnagel. Hoewel nu die ziekten niet van hevigen aard zijn, verdienen zij toch de aandacht van geleerden en natuurkenners, omdat zij schijnen te ontstaan uit eene algemeene oorzaak, waardoor zekere klassen van boomgewassen en planten thans lijden.

— Men gaat te Delfshaven ijverig voort met het oprigten van nieuwe koornwijn-branderijen, zoodat er op dit oogenblik niet minder dan *zeven* in aanbouw zijn! De welvaart van dit stadje neemt zeer toe, daar er eene niet gekende bedrijvigheid heerscht.

Utrecht, 9 Sept. Heden ochtend is, in zijne tent in het Kamp bij Zeist, plotseling overleden gevonden, de heer Wildeman, kapitein der jagers.

10 Sept. Eene commissie bestaande uit voorname inwoners dezer stad heeft zich vereenigd om een album ter teekening te leggen en in plegtigen optogt op den 16den September aanstaande aan Zijne Majesteit den Koning aan te bieden. Dit album zal bevatten een hartelijk Nederlandsch woord van dankbare gehechtheid aan Hoogstdeszelfs persoon. De commissie heeft zoowel aanzienlijke als welgezeten burgers van Utrecht uitgenoodigd om hunnen naam op genoemd album te teekenen en voorts op Vrijdag den 16den, op nader te bepalen tijd en plaats, zich ter aansluiting aan den optogt te bevinden.

11 Sept. Thans is men op alle punten der stad bezig met het groenmaken der straten en met het plaatsen van paalwerk voor de illuminatie, die ter gelegenheid van 's Konings komst zal worden ontstoken. De verschillende grachten en straten zijn, ofschoon meestal gelijkmatig, toch met genoegzame verscheidenheid met groen versierd en voor de illuminatie ingerigt, zoodat de stad een keurig en regt feestelijk aanzien erlangt. Geen burger blijft achterwege, om het zijne bij te dragen ter opluistering der feestelijke dagen die op handen zijn. Van wege de stad zijn twee schoone en grootsche eerepoorten opgerigt. Buitendien worden ook door de burgerij eerepoorten daargesteld. Twee eerewachten zijn Z. M. ten geleide aangeboden; een uit de burgerij en een uit het studenten korps.

— Z. M. heeft den generaal-maj. Duijcker, den ervaren en wakkeren bevelhebber van het Kamp te Zeist, benoemd tot Grootkruis van de Orde der Eikenkroon.

— Wij vernemen van vele kanten, dat de aanvoer van aardappelen verbazend is, en dat op enkele plaatsen, waar de speculanten niet in het spel komen om de prijzen hoog te houden, ze reeds à ƒ 2 per mud zijn verkocht. Heden verkocht men hier de mud nog voor ƒ 2,50 en meer, ofschoon men in Amsterdam bij honderde mudden aanvoert voor ƒ 2 en ƒ 2,10, aardappelen die uiterst best worden bevonden. In Nijmegen en elders is de prijs ook ƒ 2. Door het nog vertragen van het opdoen van winterprovisie zal men dus medewerken om den speculatiegeest op dat artikel een weinig te doen verflaauwen, want er zijn aardappelen in overvloed.

Bergen-op-Zoom, 7 Sept. Gisteren namiddag heeft in de naburige gemeente Putte, een vreesselijke brand gewoed; 8 a 10 huizen benevens eenige schuren, zijn geheel in de asch gelegd; terwijl nog verscheidene gebouwen, waaronder de kerk en pastorij, zware schade hebben bekomen.

Zevenaar, 9 Sept. Sedert geruimen tijd gaat men alhier ijverig voort met het aanleggen der aardenbaan voor den spoorweg tusschen Arnhem en Oberhausen.

Luxemburg, 6 Sept. Eene onverwachte tijding heeft hier de gemoederen geschokt: bij een bevelschrift van den Koning der Nederlanden, is het ministerie ontslagen. Men verzekert, dat de heer Warth Paquet belast is met de zamenstelling van een nieuw kabinet. Met genoegen had men gezien, dat de ondervoorzitter van de Kamer, die zeer bemind is, bij prins Hendrik was geroepen, om over de nieuwe combinatie te worden geraadpleegd. Wat de reden is van dit plotseling ontslag is nog onbekend. Men zegt, dat de kabinetten van den Haag en Berlijn ontevreden waren over de rigting die het ministerie van Buitenl. Zaken nam, en dat daarop het kabinet zijn ontslag heeft gevraagd, om het groothertogdom niet in moeijelijkheden te brengen. Het afgetreden ministerie was in Europa het enige, dat sinds 1848 tot nu toe heeft stand gehouden.

Zutphen, 9 Sept. Heden morgen kwamen alhier op het Loo de Fransche generaal Rollin en de chef d'escadron Favé, begeleid door den adjudant des Konings den heer Mansfeldt met het doel, om de inrigting van den Pontontrein bij ons leger in oogenschouw te nemen, en de execitiën der Pontonniers bij te wonen. Onmiddelijk na de aankomst dezer heeren op de exercitieplaats, werd een aanvang gemaakt met het leggen eener brug over den IJssel, dat met de meeste orde en in zeer korten tijd werd volbragt. Na het uitvoeren van nog eenige exercitiën gezien te hebben, zijn genoemde vreemde officieren naar Arnhem vertrokken. Naar wij vernemen, hebben de generaal Rollin en de chef d'escadron Favé zich op de vereerendste wijze uitgelaten, over de goede orde en vlugheid bij de werkzaamheden heerschende en de geoefendheid van onze Pontonniers.

Groningen, 12 Sept. De zoogenaamde honderdjarige Aloë of groote *Agave* (*Agave americana*), welke van den 3den Junij 1853 af een bloemsteng heeft uitgeschoten ter lengte van 7.90 N. ellen van den top der bladeren afgerekend, met 53 zijarmen, staat thans in bloei met honderden bloemen, zijnde er door elkander ruim 150 aan elken zijarm, dus te zamen bijna 8000 bloemen, groenachtig geel van kleur, doch met zeer in het oog vallende meeldraden.

Leeuwarden, 10 Sept. Wederom zijn 30 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8481 runderen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Onder de wenschen door de algemeene raden aan de regering kenbaar gemaakt behooren de volgende: 1°. de dronkenschap als strafbare overtreding te beschouwen; 2°. de kroeghouders verantwoordelijk te stellen voor de geconstateerde gevallen van dronkenschap; 3°. de kroegschulden als speelschulden aan te merken, wanneer de kroeghouders drank geborgd zullen hebben.

— Te Havre kwam dezer dagen aan het bureau van policie een persoon van middelbare grootte en voorzien van een grooten grijzen baard, die tot op de borst nederhing. Hij was met de boot van Southampton aangekomen en kwam zijn pas doen viseren. Uw naam mijnheer? vroeg de beambte. — Mejufvrouw Marie Madeleine Lefort. — Wat belieft u vroeg de beambte, meenende verkeerd verstaan te hebben. — Ik zeg Mejufvrouw Marie Madeleine Lefort, zangeres van beroep. De beambte teekende nu den naam en het beroep van deze zoo zonderling begiftigde dame op. Het is overbodig te vermelden, dat Mejufvrouw Lefort mannen-kleederen draagt.

— Dezer dagen hebben in de omstreken van Parijs onderscheidene gevallen van zelfverbranding, tengevolge van het misbruik van sterken drank, plaats gehad.

— De Serviërs, die, zooals men weet, onder de bescherming van Turkije en Rusland staan, hebben naar aanleiding van de jongste staatkundige verwikkelingen tusschen hunne beschermers, het grootsche plan opgevat van een onafhankelijken staat te willen uitmaken. Maar zij zijn nog verder gegaan, en daar Servië alleen te onaanzienlijk was, hebben zij dit denkbeeldige rijk vergroot met onderscheidene provinciën, die thans aan Oostenrijk behooren. Dit nieuwe rijk is werkelijk tot stand gekomen .... op het papier, en Oostenrijk, om zijne geroofde provinciën te heroveren, heeft zich eenvoudig bepaald tot het doen van een inval ...... in de boekwinkels.

Parijs, 8 Sept. Gisteren waren de fondsen dalende en heden zijn ze het wederom. Vraagt men naar de reden: 't is altijd de Levantsche kwestie, die de speculanten in angst doet blijven, en dat nog wel in Parijs en in Londen beide. 't Is waar de goedkeuring van den Czaar op de wijzigingen door de Porte gevraagd in de voorgeslagen bevredigingsvoorstellen blijft ten achter, en er loopt zelfs het gerucht, dat de Keizer zal weigeren ze aan te nemen; 't is waar, dat er veel drukte heerscht aan ons Ministerie van Buitenl. Zaken; men verhaalt daarbij, dat de Engelsche Ministers te Londen bij elkaar zijn geroepen tot eene buitengewone raadsvergadering. Maar 't is ook waar, dat het antwoord van den Czaar nog niet bekend is, dat Engeland van meening schijnt, de Porte aan haar lot over te laten, als zij haar tegenstand verder drijft, en dat in dat geval ook Frankrijk zich wel rustig zal houden, zoodat Turkije, aan zich zelf overgelaten, zal moeten toegeven en des noods tegen zijn wil, de vrede zal bewaard blijven.

9 Sept. Uit Petersburg wacht men voortdurend stellig berigt nopens het oordeel van den Czaar over de door de Porte gevraagde wijzigingen. De geruchten zijn omtrent dat oordeel minder gunstig. Volgens het zeggen zou onze regering de tijding over Weenen hebben ontvangen, dat de Czar niet in de veranderingen zou bewilligen. De weigering den Keizer kan niet anders ten gevolge hebben dan de onderwerping van den Sultan. De laatste toch staat thans eene zeer tegenover geheel Europa als vroeger de eerste, en wat de magtige Keizer Europa niet durfde trotseren, zal het zwakke Sultan wel niet doen.

— De Keizer en de Keizerin zijn heden van Dieppe in hoofdstad teruggekomen.

— Uit Marseille verneemt men dat het graan wederom fr. per mud is gedaald.

DUITSCHLAND.

Te Dammitsch (Silezie) leeft nog een paard, hetwelk de veldmaarschalk Blücher in het gevaarlijkste oogenblik bereden heeft, en waaraan deze held zijn leven te danken had. Het is namelijk het paard, dat de adjudant graaf Nostitz in den laatsten veldtogt van 1815 herhaaldelijk, en met name ook in den slag bij Ligny bereden heeft, welke slag voor den grijzen held en zijn adjudant zoo groote gevaren opleverde. Nadat dit paard voor de kavaleriedienst onbruikbaar geworden was, werd het op de goederen van Reichau en Mittelwalde tot boerenwerk gebezigd en is thans sedert geruimen tijd in het bezit van een molenaar te Dammitsch, wien het in weerwil van zijn hoogen leeftijd, (het is ruim 40 jaren oud) nog goede diensten doet.

— Nopens Hamburg kunnen wij mededeelen, dat aldaar tot dusverre omtrent 200 cholera-gevallen zijn voorgekomen, met ⅔ overledenen nagenoeg. (In het na den brand niet gebouwde gedeelte dier stad is nog geen geval voorgekomen.)

Weenen, 8 Sept. Men verneemt, dat de Amerikaansche zaakgelastigde, die in Julij naar de Ver. Staten is op reis gegaan, niet zal wederkeeren, maar dat de Amerikaansche belangen door den consul zullen worden behartigd. Dit schijnt in verband te staan met de zaak van Costa.

9 Sept. De Keizer zal zich den 13 dezer naar het Kamp van Olmutz begeven, alwaar 40,000 man troepen met 126 kanonnen zullen bijeen zijn.

— Men spreekt weder van eene nieuw 5 pct. zilveren geldleening, ten bedrage van 30 millioen guldens, die in dit jaar zal geopend worden; en van eene groote geldleening bij wijze van loterij, waarbij intrest-coupons zullen gevoegd zijn.

— De cholera heeft ook hier hare offers geeischt.

Berlijn, 8 Sept. De zoo even verschenen *Staats-Anzeiger* meldt, dat na overleg met de Staten van het Tolverbond, de vrijstelling van tolregten voor den invoer van granen van den 15 Sept. tot het einde van dit jaar is toegestaan.

— Van eergisteren tot gisteren middag zijn hier bijgekomen 24 cholera-lijders, zoo dat thans zijn aangetast 322 personen, waarvan hersteld 24, overleden 187, nog in behandeling 111.

ENGELAND.

In Londen hebben nog slechts 40 geconstateerde cholera-gevallen plaats gehad.

— Drie honderd met graan beladen schepen van verschillende havens in de Oostzee komende, zijn sedert j.l. Zondag den Theems opgevaren.

Londen, 7 Sept. De al of niet-aanneming der Turksche nota door Rusland is onzeker, zegt de *Times*.

— De laatst aangekomen australische brievenmaal bragt 450,000 brieven aan, vertegenwoordigde een porto van 30,000 pd. st. (ƒ 360,000).

— Te Londen heeft zich, onder bescherming van prins Albert, eene maatschappij gevormd, met het doel om nasporingen te laten doen in de bouwvallen van Assyrie, en meer bepaald van Babylon, ten einde nieuwe ophelderingen over de geheele oorkonden te erlangen.

8 Sept. De *Times* bevat het *memorandum* van Reschid Pacha; de Porte vraagt werkelijk den waarborg, waarvan reeds vroeger is gesproken, tegen eene mogelijke hernieuwde bezetting van de Vorstendommen van Rusland; er blijkt tevens uit, dat de wijzigingen door Turkije gewenscht, niet zoo weinig beteekenend zijn.

9 Sept. De generaal Napier is dezer dagen overleden. De begrafenis-plegtigheid had Woensdag te Portsmouth plaats; 100,000 belangstellenden vormden den lijkstoet.

— Uit Sidney wordt gemeld, dat er handelswaren in overvloed werden aangebragt. Er had zich eene maatschappij gevormd ter ontginning van de steenkolenmijnen op de Hebrideneilanden.

— De Koningin bevindt zich thans te Balmoral, het geliefkoosde verblijf van het Koninklijk gezin in Schotland.

BELGIE.

Men heeft in de dagbladen gezien, dat de stedelijke raad van Gent heeft besloten, om aan de hertogin van Braband een kanten kleed te schenken, ten einde te doen zien, welke hoogte de kanten-nijverheid in Vlaanderen heeft bereikt. De vervaardiging daarvan is aan de zusters der geestelijke orde der Visitatie opgedragen, en wordt, onder haar opzigt, door de zoogenaamde blaauwe meisjes der armen-scholen, die in dat gesticht worden opgevoed en onderwezen, bewerkt, en wel volgens een nieuwe uitvinding, waarvoor de superieure van dat klooster een brevet heeft bekomen. Het speldewerk van dat kleed zal meer dan een jaar duren; doch om aan de Koninklijke familie eene proeve van het werk te geven, is het gedeelte eener kant, die voor de volans van het kleed moet dienen, van het kussen losgemaakt en onder een glazen stulp op blaauw satijn vastgehecht. Deze proef is bij gelegenheid van het verblijf der Koninklijke familie te Gent, aan de hertogin van Braband vertoond. Eenige hooggeplaatste personen zijn toegelaten om dit werk te bezien, en getuigen, dat het alles overtreft, wat men tot hiertoe van speldewerk heeft gezien. De kant is een halve Ned. el breed en men heeft 4100 klossen noodig om die op het kussen te bewerken; aan het deel, hetwelk de koninklijke familie vertoond is, hingen noch de klossen en men kan dus zien hoe zij gebruikt worden tot het vervaardigen van het dessin. Hetzelve is prachtig en tevens elegant en de daarin bewerkte bouquetten, guirlandes van rozenknoppen en bladen, kroonen en bloemen, zullen aan het geheel een verrukkend aanzien geven.

— Zekere Dominicus de Meyer, oud 53 jaren, dagloonér, geboren te Ronsele en woonachtig te Somergem, verscheen voorleden Zaturdag voor de correctionele regtbank te Gent, beschuldigd van diefstal van een gouden horologie bij den horologiemaker Fretin aldaar. Reeds meermalen voor diefstal veroordeeld, werd hij verwezen tot vijf jaren gevangenis en vijf jaren bewaking der policie. Onmiddelijk na de uitspraak van het vonnis, wierp hij een zijner klompen naar het hoofd van den heer Lelièvre, president van de regtbank, waardoor de inkpot en de bel, welke voor dien magistraat waren, van den tafel vielen, en den heer regter Joos aan den schouder troffen. De klomp met een zekere kracht geworpen zijnde, had den president hevig kunnen kwetsen, zoo niet de slag gebroken was geweest door het treffen van den inktpot en de bel. De worp geschiedde zoo onverwacht dat de gendarmen, welke nabij de bank der beschuldigden geplaatst waren, dezelve niet konden beletten. Terstond werd er proces-verbaal opgemaakt en de veroordeelde werd dadelijk uit kracht van art. 223 van den Code penal tot nog twee jaren gevangenisstraf veroordeeld.

Brussel, 10 Sept. De feesten, ter gelegenheid van het verblijf der kon. familie te Luik, zijn even luisterrijk als ze

in de andere door Z. M. bezochte steden waren. Bij uitstek indrukwekkend was echter de demonstratie van de werklieden. Een paar laurierboomen, die voor den Londensche plantentuin waren aangekocht, hebben de werklieden ten getale van 20,000 zich aangeschaft, door eene bijdrage van 10 cents elk te betalen. Deze boomen hebben zij den hertog van Braband aangeboden. Treffend was de aanblik dier mannen des volks, die met evenveel orde voorbij het paleis defileerden, als ze met gejuich den Koning en den Hertog begroeteden. Ze was der Kon. familie dubbel lief, die betuiging, omdat het denkbeeld was voortgesproten uit den boezem der werklieden zelf. Een hunner voerde, namens de commissie van aanbieding, het woord tot den Hertog, die op hartelijke wijze den welkomstgroet beantwoordde, hem door de Luiksche werklieden gebragt. Hoewel men alleen de Luikenaars toeliet, waren er 20,000 mannen en vrouwen bijeen. Het defileren dezer volksmassa voorbij het paleis duurde 1½ uur. De stad was eergister en gisteravond schitterend geilluminecrd, er zijn vuurwerken afgestoken en feestmalen gehouden, doch het geheel is gepraedomineerd door de indrukwekkende demonstratie der werklieden. Heden verlaat de Kon. familie Luik, en zal Namen met een bezoek vereerd worden.

ITALIE.

Milaan, 8 Sept. Heden zijn 64 vonnissen geveld wegens deelneming aan het complot van 6 Febr. Twintig personen zijn ter dood veroordeeld, doch hun vonnis is in vestingstraf veranderd. 44 personen zijn tot galeistraf veroordeeld.

Venetie, 1 Sept. In wederspraak van de overdrevene geruchten, welke nopens de schaarste van granen in omloop zijn gebragt, berigt ons officiëel blad, dat nergens de graanoogst slecht is uitgevallen, zoo als men in eenige streken gevreesd had, en dat in de vorige week alhier zoo vele granen zijn aangekomen, dat men moeite heeft dezelve te bergen; er zijn 37 schepen beladen met tarwe en maïs in deze haven binnen geloopen.

— Het vonnis van het geregtshof te Napels, dat den 10 Aug. werd uitgesproken in de zaak van de gebeurtenissen op 15 Mei 1848, is thans in al zijne bijzonderheden bekend; 21 personen, (waaronder hertog Cirelli, 4 oud-ministers, 10 oud-afgevaardigden, 1 priester enz.) zijn ter dood veroordeeld; 13 (waaronder 8 oud-afgevaardigden) trof de straf van 25 jaren dwangarbeid in de ijzers; twee zonen van den hertog Cirelli moeten 19 jaren die straf ondergaan.

TURKIJE.

De berigten uit Konstantinopel van 27 Aug. brengen geen nieuws van belang aan. In Smirna werd eene Hollandsche flotille verwacht.

— Den 29 Augustus dacht men te Konstantinopel aan alles behalve aan het behoud van den vrede, en duurde de krijgstoerusting onafgebroken voort.

PERZIE.

De tusschen het hof van Petersburg en de Perzische regering ontstane spanning heeft geheel opgehouden.

DRENTHE.

Assen, 14 Sept. Ten aanzien van de uitkomsten van den oogst in deze provincie over het loopende jaar kunnen wij het volgende mededeelen:

De *Winterrogge* liet zich aanvankelijk door de laat ingevallen vorst bijzonder ongunstig aanzien, zoodat sommigen reeds de geheele mislukking van den oogst voorspelden; gelukkig is dezelve echter nog weder zooveel bijgekomen, dat men in het algemeen kan zeggen, dat dit hoofdproduct van den Drentschen graanbouw tweederde van een gewoon verbouw oplevert; van sommige plaatsen echter, o. a, van Dalen, ontvangt men ten dezen meer gunstige berigten; de kwaliteit is zeer goed; de opbrengst van stroo is gering. De *Zomerrogge* levert in het algemeen een middelmatig verbouw op; op vele plaatsen is dezelve echter door het onkruid verdrukt, hier is de opbrengst minder. De zomerrogge levert meer stroo dan de winterrogge.

De *Boekweit*, zoowel op het *zand* als op het *veen*, geeft een buitengewoon voordeeligen oogst; wel heeft ze hier en daar door wind geleden, doch tijdens deze wind was de boekweit over het algemeen nat of lag tegen den grond, zoodat hierdoor de gezegende uitkomsten van dit product weinig zijn benadeeld. De voordeelige oogst van de boekweit vergoedt eenigzints de minder gunstige uitkomst der rogge, vooral in de veenstreken, waar de boekweit met de aardappelen het voornaamste voedsel der bevolking uitmaakt.

De *Haver* en de *Garst* kan men over het algemeen als gunstig geslaagd beschouwen; van sommige plaatsen echter luiden de berigten ten deze minder gunstig.

De *Aardappelen* zijn dit jaar vroeger dan in andere jaren door de bekende ziekte aangetast; door het ongunstige voorjaar zijn ze laat aan het groeijen gekomen en door de ziekte is de groei vroeg gestuit, zoodat de aardappel over het algemeen klein is; men hoort echter nog weinig, dat de knol zelf aangetast is. Over het algemeen kan men de opbrengst als middelmatig beschouwen.

Aan *Weide* voor het vee heeft het over het algemeen niet ontbroken. De hooge *Hooilanden* hebben goed gegeven; de lage landen en die ligtelijk onder water staan, leverden dit jaar, wegens het natte en gure voorjaar minder op. De hoeveelheid hooi staat met die van gewone jaren gelijk, doch de hoedanigheid laat bij velen wel iets te wenschen over, ten gevolge van den veelvuldig gevallen regen in den hooitijd.

— De raad der gemeente Groningen heeft besloten, om de vaste steenen brug bij de *Aa-poorter-boog* door eene ijzeren draai of basculebrug te doen vervangen. Ook verneemt men, dat van wege ditzelfde gemeentebestuur, voorbereidende maatregelen zijn genomen, om ter plaatse van de zoogenaamde Marwixpijp, eene doorsnede in den hoofdwal te verkrijgen. Het is bekend, dat beide deze werken in direct verband staan met het kanaal van Groningen in de Drentsche hoofdvaart te Assen. Dit levert dus een bewijs op, dat men zich in die stad de verwezenlijking van dit hoogst nuttig werk als vrij zeker voorstelt.

— Op Vrijdag den 30 Sept. e. k., des voormiddags te 10 uur, zal de 4e gewone vergadering van Deelhebbers in de *Drentsche Kanaal-Maatschappij* in het Heeren Logement te Meppel gehouden worden; daarin zullen o. a. de volgende punten ter behandeling komen:

1°. het reeds vroeger gedaan voorstel van commissarissen, daartoe strekkende, dat de deelhebbers het bestuur zullen magtigen, om aan de Hooge Regering eene schikking voor te stellen tot vermindering der werken, en speciaal van het zijkanaal naar Coevorden en van de verandering van de waterleiding naar Beilen in een scheepvaart-kanaal;

2°. een voorstel van dezelfden naar aanleiding van het door de Prov. Staten, in derzelver laatste vergadering genomen besluit en onverminderd het hierboven onder 1o. vermeld voorstel: dat deelhebbers het bestuur zullen magtigen, om aan de Hooge Regering eene schikking voor te stellen tot uitstel van eenige werken en opheffing van eenige bezwaren, en wel in dezer voegen:

″a. dat de rigting van de waterleiding naar *Beilen* worde ″aangewezen: *bewesten Dijber*, in plaats van hetgeen ″abusief in de Acte van Concessie gesteld is: *beöosten* ″*Drijber*;

″b. dat artt. 5, 6 en 7 der Acte van Concessie vervallen, ″uithoofde van de veranderde militaire stelling van *Coe*″*vorden*;

″c. dat de termijn voor de doortrekking van de *Hoogeveensche* ″*Vaart* tot aan de veenen in de gemeente *Emmen* worde ″verlengd met twee jaren, en dat de termijnen voor het ″zijkanaal naar *Coevorden* en de waterleiding naar *Bei*″*len* worden verlengd met tien jaren,

″d. dat, (ten einde het bovenpand of lijn B en de waterlei″ding naar *Beilen* te kunnen aanleggen op 13 El + A. ″P., of iets hooger of lager, als doelmatig zal worden ″bevonden) de woorden van art. 10, lid 2, van de Acte ″van Concessie: *tot aan het peil van het bovenpand van* ″*de Drentsche Hoofdvaart gedaald is, namelijk* 11,903 *El* ″*boven het Amsterdamsche peil*, worden vervangen door ″de woorden: *tot* 0,50 *El onder den bovenkant der sluis*″*deuren van het bovenpand der verlengde Hoogeveensche* ″*Vaart gedaald is*;

″e. dat de strafbepaling, vervat in art. 16, lid 1, van de ″Acte van Concessie, vervalle, voor zooveel betreft het ″vervallen van de werken (behalve de vaart ter lengte ″van de oude *Hoogeveensche Vaart*) in eigendom aan den ″Staat;″

of wel, indien de Regering daartoe ongenegen mogt zijn, alsdan:

″dat bij art. 16, lid 1, van de Acte van Concessie wor″de gevoegd deze clausule: dat de eventuëele vervallen″verklaring van werken aan den Staat nimmer zal strek″ken ten nadeele van schuldeischers, aan welke de Maat″schappij, thans vervangende de Contractanten ter ande″re zijde, zoodanige werken voor eene wettige schuld ″speciaal mogt hebben verbonden met hypotheek, noch ″ook diegenen, welke na den ..... nieuwe aandeelen ″in de voornoemde Maatschappij nemen;″

″alles onder voorbehoud van de wijzingen in de Statuten, ″welke eventuëel mogten voorvloeijen uit het toestaan ″van het aanzoek door de Hooge Regering.″

3°. Beraadslaging, over de vraag: ″of de Deelhebbers gezind zijn, afstand te doen van het subsidie, hetwelk verleend is bij Resolutie van de Provinciale Staten van *Drenthe* van 11 September 1848, No. 3, à *f* 6000 's jaars, gedurende tien jaren. voor zoover het nog onbetaald is.″

4°. Voorstel van Commissarissen, daartoe strekkende:

″dat voor het geval de Acte van Concessie door de Hoo″ge Regering wordt gewijzigd, overeenkomstig het aan″zoek vervat in het voorstel onder N°. 1 of 2 vermeld, alsdan ″de Deelhebbers het bestuur zullen magtigen, om eene In″schrijving te openen voor nieuwe Aandeelen in de ″Maatschappij, onder deze voorwaarde, dat de nieuwe Deel″hebbers zullen genieten uit de zuivere jaarlijksche ″winsten 3 ten honderd vooruit, daarna de overige tot ″Dividenden bestemde winsten zullen worden verdeeld ″gelijkelijk tusschen de oude en nieuwe Deelhebbers, tot ″dat laatstgemelden 5 ten honderd zullen hebben geno″ten, en daarna de Dividenden der oude Deelhebbers, ″indien dit mogelijk is, zullen worden aangevuld tot 4½ ″ten honderd; en eindelijk het alsdan nog van de zuivere ″tot Dividend bestemde winsten resterende, gelijkelijk ″onder allen zal worden verdeeld;

″alles met bepaling dat de tegenwoordige Deelhebbers de ″voorkeur zullen hebben voor het nemen van nieuwe ″Aandeelen; en

″om des noodig, eene geldleening ten laste der Maat″schappij aan te gaan, voor hetgeen de Inschrijving bo″vengemeld minder dan *f* 350,000 mogt bedragen, tegen ″eene rente van hoogstens 4½ ten honderd in het jaar, ″en daarvan schuldbrieven uit te geven aan toonder, en ″om, des noodig, de niet dadelijk geplaatste schuldbrie″ven in beleening of prolongatie te geven:

″alles onder voorbehoud van de wijzigingen in de Statu″ten, welke eventuëel mogten voortvloeijen uit de Inschrij″ving voor nieuwe Aandeelen.″

5°. Verkiezing van een nieuwen Directeur, voor welke betrekking zich hebben beschikbaar gesteld de heeren H. L. van der Lelij, Civiel Ingenieur, en J. A. Keurnaer, gepensionneerd Majoor van de Genie.

6°. Bepaling van de plaats, waar de volgende Vergadering van deelhebbers zal worden gehouden.

— Om de cholera zooveel in menschelijk vermogen is te voorkomen, zij de stiptste reinheid aan lijf en in huis aanbevolen. Men luchte de woonvertrekken, vooral de slaapkamers dagelijks zooveel immer doenlijk. Men vermijde het gebruik van onrijpe en zure vruchten, inzonderheid ook van rivierwater, als drank niet alleen, maar ook tot andere einden. Overigens leve men matig en opgeruimd, geve aan geen hartstogtelijke gemoedsbewegingen ingang en sta vroeg op. Dezulken hebben van de cholera het minst te vreezen. HH. Burgemeester en Wethouders dezer stad hebben in dezen geest eene publicatie tot de ingezetenen gerigt.

— Met vreugde vernemen wij, dat het thans vrij zeker is, dat het gevorderde waarborg-kapitaal voor de uitvoering van het Drentsche Veen- en Midden-Kanaal weldra zal gestort worden, en dat dus de waarschijnlijkheid, dat deze hoogst nuttige en zeer gewenschte onderneming zal worden doorgezet, van dag tot dag toeneemt.

— Wij vernemen, dat de cholera te Rotterdam gelukkig slechts langzaam zich uitbreidt. Tot nu toe, dat is van den 22sten Augustus tot den 9den dezer, zijn er aan het bureau van den burgerlijken stand aangegeven, als aan de ziekte overleden, 158 personen, waarbij nog komen 32 in het ziekenhuis, dus te zamen 190 personen. Het aantal ziektegevallen was nog niet naauwkeurig bekend. De ziekte kwam meest in het westelijk gedeelte der stad voor. Ook in Amsterdam is één sterfgeval aan de cholera officieel aangegeven.

— Uit Haren wordt als eene bijzonderheid het volgende medegedeeld: ″Bij een landbouwer onder deze gemeente staat een merriepaard, hetwelk sedert de laatste vier jaren, ieder jaar een veulen heeft geworpen; deze zijn telken jare verkocht op de Norger-najaarsmarkt en wel in 1850 voor *f* 80—25, in 1851 voor *f* 84—25, in 1852 voor *f* 80—25 en in 1853 voor *f* 83—25. Dezelfde landgebruiker is vroeger in het bezit geweest van een merriepaard, hetwelk zeventien achtereenvolgende jaren een veulen heeft geworpen, het eerste in zesjarigen ouderdom en het laatste, toen het den ouderdom van 23 jaren had bereikt.″

Gron. Ct.

— Zondag jl. viel een kind van ongeveer vier jaren in de noorder cingelgracht alhier, en zou zekerlijk verdronken zijn, zoo *S. A. Cohen*, daar digt bij wonende, het niet bemerkt had, en dadelijk in het water gesprongen was, om het te redden. Hij had het geluk het kind nog in leven aan wal te brengen, hoewel het reeds bewusteloos was en weinige oogenblikken later waarschijnlijk een lijk zoude geweest zijn.

— Ll. maandag is op de teregtzitting voor Burgerlijke Zaken bij de Regtbank alhier een voor de Ambtenaren van den Burgerlijken stand belangrijk vonnis geveld. Op die teregtzitting n. l. werd een Ambtenaar van den Burgerlijken Stand in eene boete verwezen, ter zake dat hij als zoodanig eene huwelijks-acte had verleden, waarbij de erkenning van een natuurlijk kind plaats had, zonder dat van die erkenning melding was gemaakt aan den kant der geboorte acte van dat kind. Hierbij is alzoo beslist, dat de Ambtenaren van den Burg. stand gehouden zijn ook van eene erkenning bij huwelijksacte melding te maken aan den kant der geboorte-acte van het betrokken kind.

— Het *Journal du Limbourg*, een R. C. blad, erkent, na eene uitvoeringe beoordeeling der wet regelende het toezigt op de kerkgenootschappen, dat zij geenerlei aanleiding geeft tot de vrees, alsof de godsdienst der roomsch-katholieken zou worden verdrukt of de openbare godsdienst-oefening zoude worden belemmerd.

— Aan den onderwijzer te Nijensleek, gemeente Vledder, is eene rijkstoelage van *f* 75-″ verleend, terwijl de rijkstoelage van den onderwijzer te Giethoorn met *f* 75-″ is verhoogd. *Steenw. Ct.*

— Ds. *Kuiper*, te Coevorden, heeft voor de beroeping naar Afgescheidene gemeente te Genemuiden bedankt.

* In de vergadering van de 44e Afd. van het Genootschap voor den Landbouw in deze Provincie, den 10 dezer te Emmen gehouden, is als lid aangenomen *E. Kremers* van Exloo. Ter tentoonstelling waren aangeboden: 4 stieren, waarvan de 1e prijs te beurt viel aan den vaalbonten stier van *H. Marissen* te Odoorn, en de 2e aan den roodbonten blesten van *H. G. Steen* te Coevorden; 3 beeren, waarvan de 1e prijs aan den zwartbonten beer van *H. H. Brunings* te Roswinkel, en de 2de aan den zwartbonten beer van *H. Koers* te Westenesch werd toegekend; 4 rammen, waarvan de 1e prijs aan den witgestippelden sligtkopten enterram van *K. Boelken* te Roswinkel en de 2e aan den eenschorenden horenden ram van *H. Marissen* te Diphoorn te beurt viel.

* Aan de Harddraverij hebben deelgenomen 6 paarden, en is de prijs, bestaande in een paar gereiden, gewonnen door de zwartkolde merrie van *L. Baving* te Zuidvelde, bereden door deszelfs zoon; de premie, bestaande in een paar hoofdstellen, door de bruine van *J. Caspers* te Dalen, door deszelfs zoon bereden. 't Heerlijke weder had onderscheidenen ter bijwoning van dit feest uitgelokt, dat in de beste orde is afgeloopen. Na den afloop van de Harddraverij vereenigden zich de leden der Afdeeling weder ten Gemeentehuize, alwaar nog eenige genoegelijke uren werden doorgebragt, en menige toast, zooals op het heil van den Koning en Vaderland, den bloei van het Genootschap en der Afdeeling en het welzijn van het Bestuur daarvan enz. enz. werd gedronken.

* **Dwingelo, 12 Sept.** Van de 29 ter voorbehoeding tegen de besmettelijke longziekte op den 20en der vorige maand door den veearts *Habenet* alhier ingeënte runderen van *D. C. Dirks* te Nijeveen hebben nu reeds 22 gezwollene staarten, en van de 15 bij die gelegenheid door hem ingeente runderen van *P. J. Luchies* hebben 11 eveneens gezwollene staarten. — Alle deze runderen zijn ingeent met stof, genomen van eene gedoode longzieke koe van *D. C. Dirks*. — Op den stal van *Luchies* heeft zich de 2e dag na de kunstbewerking nog bij eene koe de ziekte geopenbaard. Overigens genieten de runderen van den eersten zoowel als van den laatsten eene volkomene gezondheid. Bij *Luchies* had de ziekte reeds eenigen tijd onder de runderen bestaan, terwijl *Dirks* bijna onmiddelijk, nadat hij van het bestaan der longziekte kennis droeg, tot de inenting heeft besloten: waarom dan ook de loop der zaken zoo veel te gunstiger is bij den laatste als bij den eersten. — Met zeer veel grond echter mag men hopen, dat beide veehouders met eene zeer geringe schade van dezen ramp ontslagen zullen worden.

* **Smilde, 12 Sept.** Werd in 't voorgaande nummer dezer Courant berigt, dat de boekweit voor de Smilde 't voornaamste product is, door 't onderstaande wordt zulks nader bevestigd. Den 9 dezer hield de heer *Eekhout* boekweit- verkooping. Op zulke verkooping wordt n. l. ¼ verkocht, zijnde het eigendom van den eigenaar van het veen, 't welk hem als huur of pacht door de huurders van het veen, wordt afgestaan; blijvende voor laatstgenoemden de overige drie vierdedeelen. De opbrengst van bovengenoemde ¼ heeft ongeveer *f* 1575 bedragen. Dus op het veen van den heer *Eekhout* alleen is eene waarde aan boekweit verbouwd van plusminus *f* 6300, waaraan het drie vierde, zijnde *f* 4725, alleen door eenigen arbeid zonder merkelijke uitschotten, grootendeels door de arbeidende klasse is verdiend. Gelukt het, dat de boekweit goed binnen komt en dat de prijs derzelve zoo blijft, dan heeft deze boekweit, ter markt gebragt, nog eene vrij aanzienlijker waarde.

* **Maten, 11 Sept.** Den 7 dezer is, na eene driedaagsche behandeling, door het Schwurgericht te Osnabruck, *Berend Robben*, ook wel Doeterberend genoemd, landbouwer te Ruitenbroek, wegens brandstichting (in een vorig nummer vermeld), ter dood veroordeeld. Er werden 33 getuigen over deze zaak gehoord.

* Het Sub-Kantoor te Ter Apel, gemeente Vlagtwedde, is volgens besluit van den heer Directeur der dir. belastingen in de Provincie Groningen van 13 Aug. jl. no. 4089 weder voor alle grensbewoners zonder onderscheid opengesteld, om van buitenland in te voeren, of wel naar buitenland uit te voeren op den voet, zoo als zulks vroeger door de grensbewoners heeft plaats gehad.

* De nieuwe toren aan de kerk te Roswinkel is voltooid.

* **Meppel, 12 Sept.** Heden morgen te 10 ure zoude de knecht van Mej. de Wed. *G. Slomp* alhier, uit zijne dienst vertrekken en had reeds zijn loon ontvangen. De jufvrouw herinnert hem nog aan een door hem geleend geweer, en verzocht hem dit nog terug te bezorgen. Hij gaat naar boven om het te halen. Daar valt een schot en o, ijsselijk! hij komt terug met eenen geheel verbrijzelden arm. Alle genees- en heelkundige hulp was vruchteloos; te half een uur was hij een lijk. Het geweer had beklemd gezeten tusschen eene bedstede en den wand en door het trekken aan den tromp, was het afgevlogen. — De jongeling was een braaf oppassend mensch.

* **13 Sept.** Gisteren had de schilder *van L.* alhier, iets te verrigten aan de as van een molen. Hij houdt zich niet goed vast of zijn been glijdt uit, hoe hetzij, hij valt naar beneden op de omgang en heeft zich slechts een weinig aan de knie bezeerd, terwijl zijn neus bloedde. Gelukkige val voorzeker.

* **Echten, 12 Sept.** Drie aren op een halm aan te treffen, is iets zeldzaams. Echter wordt der waarheid niet te kort gedaan, wanneer we melden, dat door de dochter van *H. Everts* te Hees bij Ruinen, een roggehalm is gevonden, waaraan 16 zegge zestien aren zijn. Steller dezes heeft zich met eigen oogen van de waarheid hiervan overtuigd.

* **Coevorden, 11 Sept.** Zoo op het oogenblik vernemen wij van een ooggetuige, dat de ongeregeldheden te Oldenzaal bij gelegenheid der begrafenis des Heeren *T.* niet in die mate zijn voorgevallen als men verhaalde en het berigt daarvan dus wel degelijk overdreven was. Bij het opdragen van het lijk zijn de ongeregeldheden niet begonnen. Iemand, door nieuwsgierigheid gedreven, mogelijk in het dwaalbegrip, dat de Israëliten iets buitengewoons met hunne dooden verrigten, hinderde het geleide; men verzocht hem zich te verwijderen, hieraan wilde hij niet voldoen, men deed hem nu met geweld de begraafplaats ruimen. In een oogenblik des tijds was nu eene massa volks aangekomen, men wierp met steenen, waardoor een der Israëlieten verwond is, en maakte kruisen op de kist enz. De baldadigen worden vervolgd.

* Als een bewijs van weligen groei diene, dat in Steenwijksmoer een boekweit-plant is gevonden met 700 korrels. Ook ziet men hier een boeskoolstronk met vier koolen. — Heden nacht zijn hier uit het veen, toebehoorende aan den bakker *M.*, omstreeks 3 mudden gemaaide boekweit gestolen alsmede een kleiner partijtje van zekeren *K.* te Steenwijksmoer.

* **Zwartsluis, 14 Sept.** Eergisteren had alhier een kind van ongeveer drie jaren het ongeluk in het water te vallen, met dat gevolg dat het levenloos werd opgehaald.

REGTZAKEN.

Het Hof van Drenthe heeft 10 dezer *K. Knol* (zie ons vorig no.) ter zake van verkrachting van een zeer jong meisje, veroordeeld tot 5 jaren tuchthuisstraf.

INGEZONDENE STUKKEN.

Sterke drank.

Bij velen onder de arbeidende klasse ontstaat thans reeds vrees voor den naderenden winter, wegens 't stijgen van de prijzen der producten, om nl. zonder gebrek en armoede, denzelven door te komen, en ziet, de daden van velen zijn geheel in strijd met hunne vrees.

Wanneer ze hun verdiend loon naauwelijks ontvangen hebben, brengen zij dit ten onnutte door, in plaats van eene eerpenning over te sparen voor den tijd van nood; wel worden er middelen in 't werk gesteld, om dit tegen te gaan, naar de tapperijen vermenigvuldigen, en 't slijten van sterke dranken neemt naar die mate ook toe, en wanneer worden deze dranken 't meest gebruikt? Op zon- en feestdagen!

Zoude het niet eene dringende behoefte zijn, dat de liefhebbers van drank verhinderd werden om op aan de godsdienst gewijde dagen drank te bekomen? 't Ware te wenschen, want in plaats van de openbare godsdienstoefening bij te wonen, maken zij kroegen en herbergen tot kerken, en jagen dáár alle zinnelijke lusten en begeerten na; de dag des Heeren is eene heilige dag en rustdag, en moet ook als zoodanig gevierd worden — het schenken van sterke dranken moest dàn ten sterkste verboden worden, op straf van geldboete; mij dunkt de zedelijkheid zoude meer de plaats van ruwheid en losbandigheid innemen.

De werkdagen zijn minder verleidelijk, dewijl de arbeidende man zich gewoonlijk, na wel volbragten arbeid, liever ter ruste wil begeven, dan de kroeg te bezoeken. 't Ware te wenschen, dat het kon ingevoerd worden, dat op zon- en feestdagen geen sterke drank mogt worden geschonken; menig huisvader bleef meer bij zijne vrouw en kinderen, menig jongeling bragt zich niet zoo in ellende, en menige stuiver bleef bespaard, of zou nuttiger besteed worden. X.

Weg te Peize.

De reiziger, die over den weg te Peize klaagt, moet weten, dat men op de zoogenaamde sprikwegen, dat zijn darachtige gronden, die jaarlijks en bij aanhoudend nat weder ook tusschentijds met bosch tot de vereischte vastheid moeten worden gebragt; dat men op zulke wegen het spoor zoo veel mogelijk moet houden, hetwelk met hen, die welligt van de eene of andere boerenkermis gekomen zijn, het geval niet zal zijn geweest. De ingezetenen voeren ten allen tijde hooi, koren, enz. langs dien weg, zonder dat men immer van ongelukken hoort. Men mag dus veronderstellen, dat hij voor onzen reiziger ook wel vast en breed genoeg zal geweest zijn, om bij de noodige behoedzaamheid er zijne leden gezond af te brengen. Dat hem echter de gal een weinig is overgeloopen, blijkt genoeg uit het ingezonden stuk, en hij zou beter gedaan hebben eerst een nacht zich te beslapen, als zoo maar op de eerste de beste pleisterplaats hemel en aarde, tegen het bestuur van Peize in beweging te brengen. Wat helpt tòch al dat schreeuwen? Ga eenvoudig heen, man, en klaag het betrokken bestuur bij desbevoegden aan, en wij gelooven, dat het zich zeer goed zal kunnen verdedigen. Ook gij schijnt uwe woorden eenigzins te willen verzachten, door op al uwe vragen, waarop wij een volmondig *ja* bij de lezing verwachtten, een volmondig *neen* te geven, en alzoo aan uwe redenering alle kracht te ontnemen.

Wij erkennen gaarne het wenschelijke van eenen beteren weg, waartoe het eenige middel bestrating is, en waartoe men steeds pogingen aanwendt, zoo als de geëerde redactie teregt aangemerkt heeft, en waartoe bereids eenige pandpligtigen, waaronder de Burgemeester, de heer Zelle en anderen het voorbeeld gegeven hebben; terwijl er echter ook minvermogenden onder zijn, die de kosten niet kunnen dragen. Wij hopen dus, dat, als onze reiziger niet al te spoedig terug komt, er weder panden door straatweg, waaraan hij zeker gewoon is, vervangen zullen zijn.

P. hg.

ALLERLEI.

Omtrent de stormen in Rusland wordt door een reiziger gemeld: een der gevaarlijkste is de Samjots, gelijk de Russen hem noemen, die in den herfst en winter met sneeuwjagt plaats heeft. Wee den reiziger, die er op den weg door overvallen wordt! Men is niet in staat de oogen te openen, geen paard doet eenen stap vooruit, al sloeg men het dood. Het beste reddingsmiddel is nog zich vlak op den grond te werpen en te laten bedekken onder de sneeuw, anders grijpt de storm met geweld aan en werpt iemand als eene veer om. Evenwel, is de Samjots, hoe schrikkelijk ook, slechts eene schaduw van den Winga, die meer in zuidelijk Rusland te huis is. Bij den eersten is nog redding mogelijk en men is in huis wel geborgen; eene zamen gedrongene karavane of wagenburg wederstaat hem somtijds; den Winga wederstaat niets. Gelukkig duiden onbedriegelijke kenteekenen zijne nadering reeds dagen te voren aan. Dan onderneemt niemand eene reis, ook niet naar het het naaste dorp, men beschermt het huis en ondersteunt het met houten zijbalken. Wilde paardenhorden vlugten nu snel als de wind in de naaste bosschen en kudden runderen en schapen zoeken bescherming, waar zij slechts te vinden is. Wat op het open veld overvallen wordt, menschen, dieren, karavanen, is zonder redding verloren. Eene ijzige sneeuwjagt begint als voorlooper van de schrikkelijke verwoesting; deze wordt zoo digt en jaagt zoo horizontaal door de lucht, dat noch tegenstand mogelijk is, noch het zich laten medevoeren door den storm redden kan. Ontgaat men ook deze voorboden van den orkaan, dan wordt men toch onfeilbaar van de aanrukkende windschokken en wervelwinden gevat, die hunnen buit als kaf in de lucht rondvoeren. En toch is dit nog niet het derde tijdperk der woede van het ontboeide element, want heeft het ook op deze wijze tot uitputting toe gewoed — en dit duurt soms dagen lang — dan rukt eerst de eigenlijke orkaan aan, een stormwind waaraan niets weerstand biedt, hij ontwortelt wouden, slingert de hoogste denneboomen als stroohalmpjes in de lucht of draagt ze torenshoogte eenige wersten ver, werpt schuren en stallen om, berooft de huizen van hunne daken, rukt kerktorens neder, zoodat de streek, waar de Winga gewoed heeft, na zijnen vernielenden togt, aan een door oorlog en brand verwoeste plek gelijk, waar men gansch vernielde kudden, ontwortelde bosschen, nedergeworpene dorpen ziet. In afgezonderd gelegene stallen heeft de storm somtijds het daarin geborgene vee aangetast en met de muren en brokken van het gebouw in de lucht geslingerd en ver van de plaats verbrijzeld neergeworpen. De ramp woedt dan nog met afwisselende hevigheid eenige dagen lang voort en laat bij haren aftogt dood en verderf achter. Gelukkig komt de Winga zelden, ongeveer alle 10 of 12 jaren, maar, wanneer hij komt, is ook alles, wat zijn ijzige adem aanraakt, aan de vernietiging gewijd.

Te Cunnersdorf is een ongehuwd vrouwspersoon in verzekerde bewaring genomen, beschuldigd en ook reeds bekend hebbende, dat zij haar kind, een meisje, terstond na de geboorte, voor de varkens heeft geworpen en er is bijgebleven, tot dat de beesten het verteerd hadden, zij had een oogenblik geweend en zich vervolgens weder aan haren arbeid begeven.

NAGEKOMENE BERIGTEN.

De jaarmarkt, gisteren te Rolde gehouden, was druk bezocht; er was veel vee aangevoerd; de prijzen voor de runderen waren niet hooger dan op de laatste markten; in veulens, hoewel wel aangevoerd, was weinig handel.

— Op de jaarmarkt, den 8 dezer te Oosterhesselen gehouden, waren aangebragt 175 runderen, 120 varkens, 345 schapen en 2 paarden. De handel in rundvee was uit gebrek aan koopers niet zeer levendig; het tegenovergestelde had plaats met den handel in schapen en varkens. Enkele runderen zijn nog verkocht voor ƒ 60-„ à ƒ 70-„; de varkens golden van ƒ 3-„ tot ƒ 30-„, de schapen van ƒ 3-„ tot ƒ 5-50.

— Bij de plaatselijke geneeskundige commissie te Rotterdam, zijn als Aziatische cholera-gevallen aangegeven:

23 Aug. 3; 24, 0; 25, 1; 26, 0; 27, 0; 28, 0; 29, 6; 30, 9; 31, 12; 1 Sept. 7; 2, 17; 3, 5; 4, 19; 5, 25; 6, 9; 7, 17 en 8, 24.

Correspondentie.

Wegens plaatsgebrek is deze keer geen Verteller kunnen geplaatst worden, en zijn eenige berigten niet kunnen worden opgenomen.

ADVERTENTIEN.

DE BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *DWINGELO*, maken bekend, dat

DE NAJAARSMARKT,

OP ZATURDAG DEN 8 OCTOBER e.k. invallende, is verschoven op

MAANDAG 10 DAARAANVOLGENDE;

daarbij tevens aan de belanghebbenden kenbaar makende, dat de ingezetenen van *Dwingelo* dit jaar hun **JONGVEE hier** en niet, als naar gewoonte, te *Ruinen* ter **Markt** zullen brengen.

DWINGELO, 12 September 1853.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
Mr. G. W. v. d. FELTZ Jr.
J. PRINS, l.s.

ER IS VERMIST

TUSSCHEN DEN 12 EN 18 SEPTEMBER, UIT HET LAND VAN **H. DE VROOME** TE *BOVEN-SMILDE*:

Een **zwart langstaart RUINPAARD**, met een **kol voor den kop**, oud **zes jaar.**

Die hier van aanwijzing kan doen, vervoege zich bij den Logementhouder A. HOFSTEE te *Assen*, en zal voor zijn moeite goed beloond worden.

Onder *ASSEN* worden **TWEE BOERENKNECHTEN** GEVRAAGD, waarvan een KLEIN-KNECHT die *graven* kan is voldoende, dadelijk in dienst kan treden tegen goede belooning. Te bevragen bij H. VISSER, aan de Drukkerij dezer Courant.

VIJF MILLIOEN GULDENS!

DOOR TOEVALLIGE OMSTANDIGHEDEN BESCHIKBAAR de som van VIJF MILLIOEN GULDENS of gedeelten van dien tegen eene zeer matige rente en tegen eerste hijpotheek of andere voldoende zekerheid. Te bevragen bij

WILLEM PIK, te *Assen*.

N.B. **Deze VIJF MILLIOEN GULDENS hebben niets gemeens met de DRIE MILLIOEN bij J. KLOEKERS.**

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene **HEEREN-BEHUIZINGE**, tevens zeer geschikt voor allerhande affaires, staande aan den *GRONINGER WEG* te *ASSEN*, toebehoorende en gedeeltelijk bewoond door N. SMEEDES, bestaande uit **vier BEHANGEN KAMERS, eene ONBEHANGENE KAMER, KEUKEN, twee KELDERS, twee SCHUREN, regen- en pompwater,** alsmede een groote **TUIN.**

Men adressere zich aan den EIGENAAR.

JAGTBERIGT UIT VRIES.

Voor diegenen, die gelieven te **JAGEN** in de **Markte** van **Vries** tegen **28 cents per dag**, en **drie guldens** voor het volle **JAGT-SAISOEN**, zijn de permissien verkrijgbaar bij J. v. d. MOLEN, Jager en Logementhouder, en R. HOMAN, Logementhouder, beide te *VRIES*.

De gegeven permissien worden bij dezen ingetrokken.

VRIES, 11 Sept. 1853.

JAN VAN DER MOLEN.

Aan de HOUDERS van **aandeelen** in **BLANCO** van de DRENTSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ wordt berigt, dat COMMISSARISSEN de 4e *GEWONE VERGADERING* van **deelhebbers** hebben bepaald op

VRIJDAG 30 SEPTEMBER 1853

DES VOORMIDDAGS TE 10 UUR,
IN HET HEEREN-LOGEMENT TE MEPPEL.

In deze vergadering zal aan de deelhebbers de **BALANCE** over het **3e boekjaar** ter goedkeuring worden voorgelegd, en zullen wijders aan de orde zijn: de bepaling van dividend, de verkiezing van tweeden COMMISSARISSEN in plaats van de aftredende Heeren **H. MEINESZ** en **H. A. BAKE**; de verkiezing van een DIRECTEUR in plaats van den tweeden ondergeteekende; de bepaling van het HONORARIUM en de vergoeding, aan den DIRECTEUR toekomende vogens art. 15 der Statuten, alsmede een voorstel van twee LEDEN tot uitbreiding van art. 19 der Statuten, en voorstellen van COMMISSARISSEN tot het doen van verzoeken aan de HOOGE REGERING en tot voorziening in de behoeften der **Maatschappij**, van alle welke voorstellen gedurende eene week van 22 tot 29 September e. k. inzage kan worden genomen bij ieder lid van het Bestuur.

Het **VERSLAG** over het **3e boekjaar** en de door COMMISSARISSEN goedgekeurde **BALANCE**, zijn voor de DEELHEBBERS verkrijgbaar bij den Heer **J. KALFF**, Thesaurier der MAATSCHAPPIJ te *Amsterdam*.

OP DEN 29 SEPTEMBER e. k.,
van des voormiddags tien, tot des namiddags vier uur,

zal een LID van het BESTUUR of de THESAURIER te *Meppel* in het HEEREN-LOGEMENT vaceren, om aan ieder **deelhebber**, die zich daartoe zal aanmelden, *INZAGE* te verleenen van de **BALANCE** van het **3e boekjaar** met de rekeningen en alle justificatoire bescheiden.

AMSTERDAM, / ASSEN, 10 September 1853.

Commissarissen:
J. HEEMSKERK Az., fung. Pres.
A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN, dir.fung. Secr.

JACOB JANS HUIZINGA en de Erven van TRIENTIEN GERRITS OLTHOF ~~zullen op~~

ZATURDAG, DEN 17 SEPTEMBER

1853, des voordemiddags te elf uur, te *Roderwolde*, ten huize van B. R. WEERING, **publiek presenteren te Verkoopen:**

Eene **BOEREPLAATS**, zijnde BEHUIZINGE met de ONOPZEGBARE BEKLEMMING van B. 27,60,80 **LANDS** te *Matsloot*, onder *Roderwolde*, gemeente *Roden*, thans in gebruik bij MENNE JACOBS HUIZINGA, doende jaarlijks aan vaste huur ƒ 35,00 en vier Eendvogels.

Te aanvaarden 1o Mei 1854.

ASSEN, 4 September 1853.

H. H. VAN LIER.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 4--11 Sept. Ondert.: B. Berends met B. C. Berkenbosch. -- J. Zomer met M. Fidom. -- Bev.: E. Kuiper, geb. Hofman, van d.; Z. ter Steege, geb. Schierbeek, van z., L. Uiterwijk, geb. ten Hoorn, van z., L. Kamman, geb. Hartman, van d., E. ter Steege, geb. Nuis, van d., J. Brink, van z.; G. H. Katerberg, geb. Pander, van d. -- Overl.: Zwaantjen Brookman, echtgenoot van G. Brookman, 34½ j., Liebigje Booij, ruim 1 m., H. J. Berghuis, weduwnaar aan H. Vowinkel, 66 j., Geesje Troost, ongeh., 23 j.

COEVORDEN, 4--11 Sept. Bev.: B. Soppe, geb. Plas, van z.; A. M. A. Muller, geb. Buring, van z. -- Ondertr.: H. J. Weering en A. A. Striper.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 13 Sept.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	ƒ 0.00
„ N. Oml.	68	„	„ 9.50
~~dito.~~	~~70~~	~~„~~	~~„ 10.00~~
„ „ Old.	68	„	„ 10.00
„ „ „	70	„	„ 10.50
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 7.50
„ O. „	68	„	„ 7.90
„ „ „	70	„	„ 8.30
Haver, N. dikke	40	„	„ 3.10
„ „	50	„	„ 3.85
„ Voer	35	„	„ 0.00
„ „	40	„	„ 3.15
„ Zwarte	35	„	„ 2.65
„ „	40	„	„ 3.05
Garst, N. wint.	54	„	„ 5.45
„ „ „	56	„	„ 5.75
„ „ zomer	56	„	„ 0.00
„ „ knob.	60	„	„ 5.85

Boekweit, zand 65	N.pd.	ƒ	6.25
„ „ 67	„	„	6.65
„ veen 64	„	„	6.10
„ „ [illegible]	„	„	[illegible]
Paardeboonen.. ƒ	0.00	à	0.00
Groene Erwten.. „	9.00	à	[illegible]
Graauwe „ „	10.00	à	[illegible]
Koolzaad ... ƒ	11.00	à	[illegible]
Gort, grove . „	10.00	à	00.00
Gort, parel . „	13.00	à	13.50
Olie, raap per vat	41.00	à	00.00
Raapkoeken....		à	00.00
Lijnkoeken	00.00	à	00.00
Boter ¼ ton....	00.00	à	00.00
Boter ⅛ „		à	00.00

Tarwe 25 cent lager gedaan. Rogge met weinig verandering. Boekweit in den beginne flaauw, doch later als genoteerd wel te verkoopen. Garst goed prijshoudend. Dikke Haver slap. Voer en Zwarte niet minder. Zaden en Gort stil.

ZWOLLE, 9 Sept. Tarwe f 11,00 a f 12,50. — Rogge f [illegible] à 8.70. — Garst f 0,00 a f 0,00. — Boekweit f 6.50 à f 8,37½. Boonen f 0,00 a 0,00. — Aardappelen f 1,80 à 2.70. — Boter per ⅛ ton f 20.00 à 20,50; per ℔ f 85 a ƒ 0,95.

STEENWIJK, 12 Sept. Rogge ƒ 7.20 à 8.00. Boekweit ƒ 5.75 a ƒ 7.25. — Boter per ⅛ ton 20,25.

OLDEMARKT, 10 Sept. Boter ⅛ vat ƒ 20,50 à 21,00.

AMSTERDAM, 12 Sept. TARWE zonder handel. — ROGGE met veel handel, hoofdzakelijk ter uitvoer, tot hoogere prijzen; in Entr.: 118 ℔ nieuwe Petersb. ƒ 221; ƒ 225; 118 ℔ nieuwe Archangel ƒ 221, 223, 119 ℔ dito ƒ 228; 117 ℔ dito ƒ 2[illegible] aan de Zaan; in Cons.: 120, 123 ℔ Donau ƒ 233, 242; 121 Geldersche en Odessa ƒ 232; 116 ℔ oude Gedroogde ƒ 221. — GARST lager afgegeven: 113 ℔ nieuwe Deensche ƒ 208. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT slap: 120 ℔ nieuwe [illegible]steinsche ƒ 230; 120 ℔ nieuwe Inlandsche ƒ 240. — KOOLZAAD onveranderd; Holsteinsch £ 63 en 67; op 9 v. Olie in Oct. £ 74; Nov. £ 74,50, April en Mei £ 74. — LIJNZAAD zonder handel. -- RAAPOLIE lager afgegeven, sluit iets vaster: op [illegible] ƒ 40,25, Vliegend ƒ 31,25; 1o. Oct. ƒ 39⅝, 25, 50; Nov. ƒ 40⅜, 50; Dec. ƒ 41, 40,75, 41; Mei ƒ 41. -- LIJNOLIE slap; 6w. ƒ 32,25, Vliegend ƒ 31,25, 1o. Oct. ƒ 31, 30,75, Nov. Dec. ƒ 31, Maart, April en Mei ƒ 30,25, 30. -- HENNEPOLIE op 6w. ƒ 39,50, Vliegend ƒ 38,50. -- RAAPKOEKEN per 10[illegible] stuks ƒ 84 a 86. -- LIJNKOEKEN per 104 stuks ƒ 11 a 1[illegible]

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 12 Sept. 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	62 9/16
„ „	3	„	75½
„ „	4	„	94½
Amort. Synd.	3½	„	94
Handelm.	4½	„	
O. I. Leening	4	„	94 11/16
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	108½
Dito 1828/29	5	„	107¾
Cert. 1831/33	5	„	98
Dito 1840	4	„	92¾
Dito Stieglitz	4	„	91¾
Ins. in Assign.	6	„	74⅛
Cert. van dito	6	„	74⅜

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	[illegible]
Spanje. Oblig.	1	„	[illegible]
Obligatien	3	„	[illegible]
Binnenl.	3	„	[illegible]
Amortisable			[illegible]
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	81⅛
„ Metal.	5	„	94 5/16
„ „ N.	5	„	42¼
„ „	2½	„	51⅛
Belgie, Cert.	2½	„	52⅜
Rothschild	2½	„	
Portug., Lond.	5	„	
„	4		4½
Amerika Bank-Act.			

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ VAN **M. T. Sz. GRATAMA**, te ASSEN.